

GHF- Gästrikeidrottens Historiska Förening

Nr 1 april 2006 - Sekreterare Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66 Gävle

— Redaktör och ansvarig utgivare: Kaj Annebrant, Sandviken —
026-25 84 96 E-post: kaj.annebrant@telia.com

Henry Eriksson, EM-tvåa 1946 i Oslo – Guld-Henry efter OS i London 1948

Henry Eriksson fick sitt genombrott som 25-åring. Före det stod han i skuggan av Gunder Hägg, Arne Andersson, Rune Gustafsson, Rune Persson, Erik Ahldén och Lennart Strand.

Hösten 1945 vände det. Henry mötte fransmannen Marcel Hansenne på Strömvallen, slog denne i spurtan på 1 500 meter och noterades för personbästa 3.49,8. Säsongen efter, 1946, segrade Henry i landskampen mot Finland före Rune Gustafsson.

I SM och EM i Oslo blev Lennart Strand, Malmö AI för svår i spurtan för Gefle IF:aren. I London-OS 1948 byttes rollerna. Henry vann överraskande 1 500 meter i OS före Lennart Strand på än en gång – 3.49,8. Han blev även svensk mästare på 3.49,0.

Henry Eriksson berättar i Gefle Dagblads veckobilaga den 4 december 1982 om sitt livs lopp:

– Jag minns det som det vore igår. Fransmannen Hansenne (Marcel) drog upp ett våldsamt tempo från start, helt mot våra svenska ritningar

– Vi, jag och Lennart Strand, Malmö AI, samt Gösta "Sågmyra" Bergkvist (klubbkompisen) hade tänkt taktiklöpa. Nu blev det inte så då fransmannen drog. Jag gick själv upp i täten på tredje varvet och ökade tempot i sista kurvan för jag visste att jag skulle vara chanslös mot Lennart Strand i en direkt avgörande spurt.

– Så 50 meter från mål, ungefär vid längdhoppsgropen, kom Lennart upp jämsides, men jag kunde svara och dra ifrån.

Egentligen skulle Strand vinna. Han hade vunnit EM-guld två år tidigare före Henry och var också etta på 1 500 meter i svenska OS-uttagningen.

Henry Eriksson hade även del i GIF:s världsrekord på 4x1500 meter och 4x1000 engelsk mil.

Han var en ståtlig, försynt man som genom hård träning mödosamt nått högsta stjärnklass.

Han var kapten i friidrottslandslaget och blev senare ordförande i Gefle IF och fanns med i arbetet med att få allvådersbanor i Gästrikland och en ny IP i Gävle – Gavlestadion.

Ordförandens ord

Mitt år som ordförande i Gästrikheidrottens Historiska Förening är snart till ända. Vi har en positiv trend med allt flera medlemmar, och vi börjar få grepp om medlemsvården.

De två medlemsbladen i april och november räcker inte, utan vi försöker ordna en medlemsresa i idrottens tecken varje år. I fjol till Stockholms Stadion och Bosön.

Årets resa har som mål Segersta i Hälsingland, där vi träffar Marie-Helene "Billan" Westin och hennes man Erik Östlund, flerfaldig stafetthjälte på skidor. Vi ska också äta lunch ute i Ljusnan – på Kungsholmen – och tänker ha ytterligare ett mål onsdagen den 31 maj.

Vår styrelse är i stort engagerad i att skriva en bok åt Gästriklands Idrottsförbund, som har 100-årsjubileum i april 2007. Vi har haft flera möten med företrädare för GIF och också för Gästriklands Kulturhistoriska Förening, som ger ut boken tillsammans med oss och GIF. Vi kommer att ha vår bok Gästrikheidrotten före 1950 (utgiven 1998) som grund men få med ett nytt, brett urval om ledare, trotjänare inom idrotten, aktiva samt olika, nyare idrotter.

Vi ska ha gjort vårt i januari nästa år, så visst har Bo Brügge, Nils Frölander, Bo Nordlund, Anders Eriksson, Ulf Brodin och jag med många medhjälpare ett stort jobb framför oss. Det ska vi att rapportera mer om på årsmötet onsdag den 26 april i Kajutan, Jernvallen. Då bjuds mötesdeltagarna också på någon eller några idrottspersonligheter som berättar.

Vi ska hinna med något Idrottskafé även i år, hade i november ett trivsamt Skidkafé i Högbo Brukshotell med bland andra Mathias Danielsson, Ing-Marie Carlström, Elis Åberg jämte ett par företrädare för alpina sporten, Bosse Hammarberg och Gustav Hector.

Jag har inte givit upp hoppet om att kunna bevara Norra idrottsplatsen i Sandviken. I år sköts Norra IP av Högbo AIK Fotboll Ungdom, som vill flytta sitt kansli in på IP:n samt samarbeta med Högbo GIF Friidrott och kanske andra föreningar och skolorna i centrala Sandviken.

Innehåll

- 1 Guld-Henry
- 2 Ordförandens ord
- 3 Vinter-OS i backspegeln
- 4 Idrottskafé i Högbo Bruk
- 5 Walter 90 år
- 6 Hundra spännande år
- 7 Släggkastaren som fuskade
- 8 Gunder Hägg Stadium
- 9 Medlemsresa till "Billan" och Erik
- 10 Forskning om idrottens historia
- 11 25-årsjubileum för Högbo AIK
- 12 Gävlebo maratonsjua i OS 1948
- 13 Nytt Riksidrottsmuseum
- 14 Holmfrid tolv i cykel-VM
- 15 Wickholms första storseger
- 16 Erik Wiklund förste storrännaren
- 17 Var rädd om arkiven!
- 18 Grattis Stig
- 19 Godis 100 år i maj
- 20 Vi vill ha flera föreningar i GHF

Det är en garant för att Gästrik Cup för ungdom blir kvar med deltävlingar på Norra IP, som Stig Vilén blir extra glad för. Han trivs på Norra IP, och det gör de flesta gästerna. I fjol sa ett Skade-flickor efter Gästrik Cup:

–Norra är den finaste idrottsplatsen i Gästrikland.

Vi fortsätter vårt goda samarbete med Sisu Idrottsutbildarna och distriktets föreningar. Vi ska även ta del i det idrottshistoriska arbetet i grann-distrikten och i Sverige. Vi märker ju att ännu flera än för tio, femton år sedan vill vara med och leva ut sitt stora idrottsintresse hos oss.

Sandvikens AIK Idrottsalliansen fortsätter med sina populära medlemsträffar vinter och vår i klubblokalen på Plangatan i Sandvikens centrum. Alltid tisdagar klockan 15.00 och med bra, varierande program.

Vi i GHF gläds över att Gävle Godtemplare Idrottsförenings, Godis, 100-årsbok blev färdig i anslutning till julen. Ett stort tack till de många "ur-godisar" som varit engagerade i arbetet. I tacket ingår även ett till redaktör Ulf Kriström, Gefle Dagblad, som fullbordat bokverket med bravur.

År 2007 kan Gästriklands Idrottsförbund och Gefle IF, landets äldsta flergrensförening, stå för jubiléer, ett 100- respektive ett 125-års. Det är något som är väl värt att fira.

KAJ ANNEBRANT

Vår styrelse 2005–2006:

Ordförande Kaj Annebrant, Sandviken, **vice ordförande** Bo Brügge, Gävle, **sekreterare** Bo Nordlund, Gävle, och **kassör** vakant (Rune Holmgren, Storvik).

Övriga ledamöter: Karl-Otto Aspgren, Norrsundet, Lars Blomgren, Sandviken, och Inga-Lisa Eriksson, Hofors.

Adjungerade ledamöter: Nils Frölander, Håkan Westergren, och Ulf Brodin, alla tre Gävle.

Video: Lars-Vidar Ström, Valbo.

Arkivarie: Lennart Andersson, Sandviken.

Revisorer: Mats Lindberg och Hans Lundgren. Suppleant: Nils Åke Öhlin.

Hedersordförande: Helge Rask, Valbo (ordförande i GHF 1990–2004)

Valberedning: Nils Frölander, och Allan Olsson, Sandviken.

Vårt arbete i vår:

April: Onsdag 26:e: Årsmöte 18.30 Kajutan, Jernvallen i Sandviken.

Vi inleder klockan 18.00 med ett Idrottskafé, där Joa Elfsberg och Nanna Jansson berättar om OS i Turin, där de två ingick i svenska silverlaget.

Vi träffar även Linda Odén och Johanna Pettersson, världsmästarinnor i bandy i USA i vinter.

Maj: Onsdag 31:a: Medlemsutflykt till Marie-Helene "Billan" Westin och Erik Östlund i Segersta med intervjuer, dagens rätt, kaffe

Medlemsbladet 2006 nr 2 trycks i 450 exemplar hos GIF och sänds ut till idrottshistoriska föreningar i landet och våra 290 medlemmar samt lämnas ut till biblioteken i Gästrikland.

Vinter OS 1956 i backspegeln

Som hockey-silvermedaljörer i Turin hyllades Gävletjejerna Joa Elfsberg och Nanna Jansson. För 50 år sedan var "Stöveln" Öberg en av två gästrikar i Cortina, men varken någon hyllning och medalj blev det för honom. Tre Kronor slutade på en snöplig fjärde plats. Detta trots en tidig lyckomatch mot Tjeckoslovakien.

Redan efter 25 sekunder satte "Stöveln" 1-0. Segern slutade med 5-0. I fortsättningen var det slut på det roliga efter förluster mot Sovjet, USA och Kanada. Snöpligt oavgjort mot Tyskland gjorde att tidningarna tog till hårda ord. "Turneringen slutade med den sämsta match vårt landslag åstadkommit. Att den sansade svenska publiken hejade på tyskarna är den talande slutvinjetten till svensk olympiahockey 1956."

S:t Moritz 1948, OS 1952 och Cortina 1956

Före den sanslösa skörden av guld i Turin nyligen hade olympiaden i S:t Moritz 1948 givit den största medaljskörden. Då mötte dock Sverige ett krigstrött Europa. Underligt och oförklarligt blev vinterspelen i Oslo 1952 ett långt och resultatlöst lidande. Men till 1956 i Cortina hade svensk vintersport återhämtat sig och länge värderades spelen där som de mest framgångsrika hittills.

Gästriklands andra deltagare i Cortina var 20-åriga Barbro Martinsson från Valbo. Lovande framtidsflicka i svenska skidsport som i sin OS-debut nådde en 14:e placering på 10 km. I detta lopp fick svensk damskidåkning ett internationellt genombrott, då Sonja Edström mycket starkt åkte in på bronsplats, endast 12 sekunder från guld. Som snabbast på slutsträckan i damstafetten förde hon dessutom Sverige till en bronsmedalj och vår nya styrka i damskidåkning bekräftades.

Hakulinen besegrade Sixten Jernberg

Efter en av sina heta kamper mot Veikko Hakulinen förlorade Sixten Jernberg knappt guldet på 30 km till Finland. Rejält besegrad av norrmannen Halgeir Brenden på 15 km hade Sixten två silvermedaljer som tändväska inför guldkampen mot Hakulinen på 50 km. I ursinnig och explosiv stil gjorde Sixten ett av sina klassiska guldlöpp och utklassade Hakulinen.

I Turin hade Sverige en gyllene onsdag. I Cortina 1956 hade vi också vår stora svenska medaljdag en tisdag.

I kall dimma och rimfrost kämpade Sigge Eriksson ner Knud "Kuppern" Johannesen och vann Sveriges andra guld. I nordisk kombination kunde backhopparen Bengt Eriksson plåga sig till sitt bästa längdlopp någonsin och blev tack vare detta "Silver-Bengt" i svensk idrottshistoria. Svenska medaljer i alpina grenar förväntade man sig inte före Stenmarkstiden på 1970-talet. Därför blev samma tisdag jämtlänningen Stig Sollander mycket uppmärksammat bronsmedaljör i slalom.

"Aldrig förr en sådan vinterolympisk dag för gamla Sverige! Sent skall tisdagen den 31 januari 1956 glömmas. Tre segerceremonier hölls och i samtliga steg en svensk upp på podiet. En gång spelades Du gamla du fria", så sammanfattade Bengt Ahlbom i Olympiaboken 1956.

I februari 2006, 50 år senare, fick vi vara med om än större och nästan osannolika framgångar för svenska vintersport.

BO NORDLUND

"Stöveln" Öberg gör Sveriges enda mål mot Sovjetunionen 1956.

Verksamheten i bilder

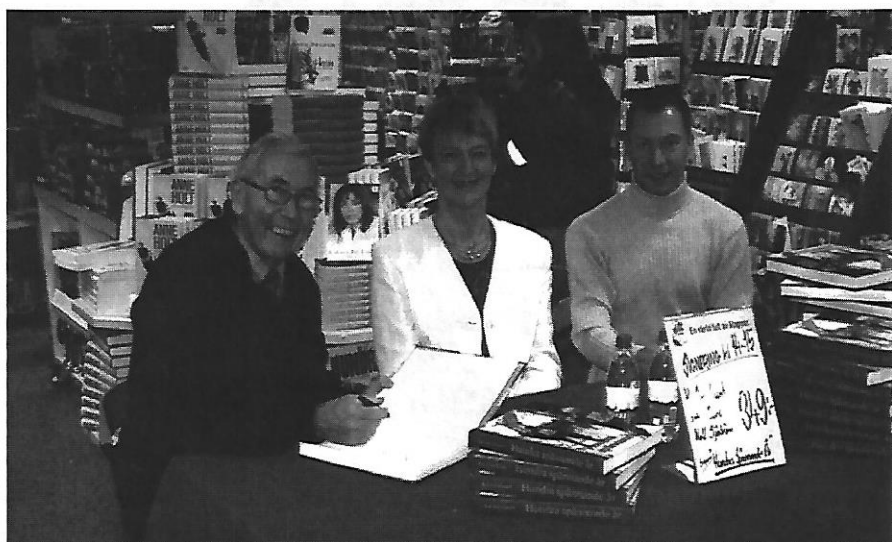
Skidhjältar i Högbo Bruk

Skidhjältar från förr och nu träffades den 16 november i Högbo Brukshotell och berättade idrottsminnen inför ett 40-tal åhörare. De yngre talade om sina mål. Här ses Gustaf Hector, längst till vänster, Mathias Danielsson, Gästriklands senaste seniorlandslagsman, Ing-Mari Krouwel (som aktiv Carlström) med meriter från VM i Oberstdorf 1987, Bo Hammarberg, veteran-VM-guld 2006, Gävletjejen Rebecka Olofsson i alpina utvecklingslandslaget som Gustaf Hector, Kari Engström, som besegrat flera norska skidkungar och Elis Åberg, som i VM i skidorientering 1977 kom sjua. Elis är fyrfaldig längdskidvärldsmästare för veteraner. Han tog tre medaljer i Italien i år.

Bokkväll på biblioteket

Lennart Andersson, till vänster, läste en dikt av Stig Sjödin om fotbollsspelaren Gösta Dunker. Kaj Annebrant intervjuade Lennart Andersson, Sandvikens IF, Arne Norrback, Sandvikens Atletklubb, Barbro Sjödin Eriksson, Sandvikens Bågskjutningsklubb, och Hans Liljekvist, Göta Helsingborg, med anledning av hans nya bok, *Hundra spännande år*.

Kaj, Nell och Johan

När Kaj Annebrants bok *Hundra spännande år* gavs ut i slutet av november, signerades boken av författaren samt av Nell Ersson, Sandvikens GK, och Johan Dahl; Högbo AIK, hos Bokia i Sandviken.

Verksamheten i bilder

FOTO: KAJ ANNEBRANT

Grattis Walter!

Walter Nyström
uppvaktad på 90-årsdagen
av Bruno Moström, i många år
Sandvikens idrottsråds ordförande och
tidigare elittennisspelare, samt Hans
Liljekvist, som 1945 blev bekant med
Walter under en friidrottslandskamp i
Köpenhamn, var två av 42 vänner
som uppvaktade Walter Nyström
den 30 december.

Walter och fru Astrid vid kaffebordet.

Inga Hagström, kommunfullmäktiges
ordförande, uppvaktade från SAIK
Bandy, Sven-Olof Sundqvist från
kultur- och fritidsnämnden och Bengt
Isaksson från SAIK:s veteranklubb.
Gästrikaidrottens Historiska Förening.
Lennart Andersson var även på plats
med blommor och boken Hundra
spännande år, där Walter utnämns till
Sandvikens (Gästriklands) främste
idrottare genom alla tider.

59:e årets Chicagotrofé i bowling

Chicagotrofén spelades första gången
1948 i Jernvallens bowlinghall.
Då fanns sju klubbar i Sandviken med
tillsammans 98 aktiva. Ivar Dahlhjelm,
som varit emigrant i USA men flyttat
tillbaka hem till Sandviken, fanns bakom
Chicagotrofén.

Svenskättade bowlare i Chicago skänkte
pokaler i många år för att stärka banden
med gamla hemlandet.

I år vann Örta IF med från övre raden
till vänster: Monica Rosén, Christer
Holmqvist, Mikael Hedman, Jan Nilsson,
Björn Rosén och Harry Larsson, far till
världsmästaren Raymond.

Knästående: Per-Arne Östberg, Marianne
Eriksson, Lars Tollbrant och Torbjörn
Nässlander.

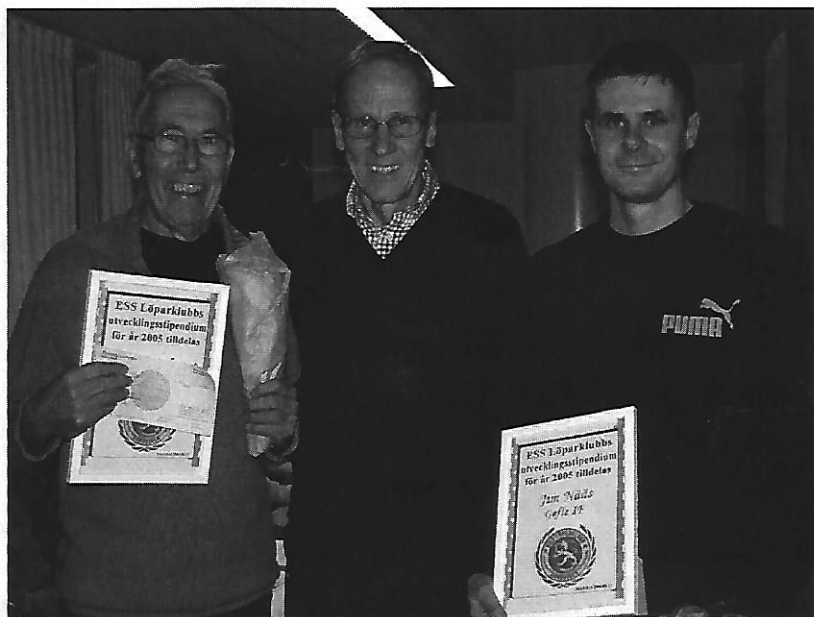
Sandvikens AIK Bowling, Sandvikens
äldsta klubb, blev mästare i fjol.

Verksamheten i bilder

Gunnar Sundstrand, ordförande i Ess Löparklubb Sandviken, i mitten, delar på årsmötet ut 2006 års utvecklingsstipendier till journalisten och idrottshistorikern Kaj Annebrant i Sandviken och Jim Nääs, Gefle IF.

Jim har under många år tagit på sig ett omfattande tränaransvar inte enbart för GIF:s ungdomar utan för andra som vill satsa på medeldistanslöpning.

Hundra spännande år

416 SIDOR, 527 BILDER OCH 2425 NAMN I PERSONREGISTRET

Idrotten i Sandviken—100 spännande år

i Sandvikens kommun från Gysinge och Österfärnebo i söder, Storvik, Gästrike-Hammarby, Åshammar, Kungsgården, Årsunda, Järbo, Jäderfors och Högbo i norr.

Norra idrottsplatsen, Högbo Bruk, Kungsberget och Norra idrottsplatsen med 1930-talets allsvenska SIF-fotboll och SAIK:s allsvenska bandy 1940–1974 får mycket stort utrymme.

Men i ett antal kapitel behandlas skidor, alpint och längd, orientering, skidorientering, cykel, golf och skridsko samt friidrott. Mycket om Bessemerloppet och Vasaloppet!

Jag utser Walter Nyström med Svenska Dagbladets bragdmedalj 1952 till den främste idrottaren i Sandviken (Gästrikland) under hundra år i konkurrens med Matti Kuosku, Arne Norrback, Einar Ask och Magnus Muhren.

Ungdoms- och damidrottens utveckling beskrivs men även handikappidrottens.

Hundra spännande år mycket lättläst och trycks i 1 350 exemplar.

Pris 349 kronor

Vid samtidig beställning av fem böcker tio procent!
Eller 315 kronor per styck!

Kaj Annebrant, journalist, idrottshistoriker
och författare 026-25 84 96,
e-post: kaj.annebrant@telia.com
Högbövägen 15 A 811 32 Sandviken.

Skolbesök av världsmästare

Världs- och Europamästaren Martin Lidbergs namnteckning och idolkort gjorde succé, när Sandvikens Brottarklubb inbjöd skolorungdomar i klasserna 3–6 till ett heldagsprogram i klubblokalen i skolan.

Tjejer och killar från Norrsätra- och Vallhovskolan fick prova på brottning och även lära känna Martin väl.

Han tog VM-guld i Paris 2003 och berättade för ungdomarna i Sandviken: –Det tog mer än 20 år, men man ska aldrig ge sig oavsett om det gäller idrott eller annat

Släggkastaren som fuskade

Det är 35 år sedan P O Enquist skrev romanen Sekonden. Även prisad av den tidens kulturskribenter, som oftast var okunniga eller likgiltiga för idrott. Rättvist har den sedan 1971 framstått som den både allvarliga och personliga skildringen av hur idrotten är integrerad och formad i samtida samhälle. I år har förlaget av någon anledning funnit det på sin plats att ge ut en ny upplaga och med en tillfogad efterskrift av Enquist.

Sport och bedrägeri, då som nu. Dopning och svarta pengar handlar det om idag. Den gången handlade det om annat fusk och i annat syfte. Sonen i romanen berättar om hur han reser runt med sin far släggkastaren, som alltid gör stora resultat. Det är fint fångad stämning av 1930- och 1940-tal. Skildringen hade sin verklighetsbakgrund i ett avslöjat fusk i släggkastning. Han kastar allt längre med sin egen slägga. Ända tills det avslöjas att han grävt ur släggan och gjort den fyra hekto lättare. Han tar inte så illa vid sig, när han avslöjas som fuskare.

Varför fusk?

Varför fuskar idrottaren? Vi frågar oss då som nu. Den besynnerliga men för släggkastaren självklara förklaringen är, att han inte regelvidrigt ville förbättra resultaten för egen vinning utan för allas bästa. ”Stora tävlingar kräver stora resultat.” Oavsett vem som presterar dem och andra hade kunnat få prova släggan. Relationen mellan

sonen och den fadern, idrottsmannen, är alltså ett centralt perspektiv.

Men i romanens komplicerade komposition befinner vi oss också i annan tid och i en annan idrottsvärld. Enquist föll tydligen en gång platt till marken i sin beundran för idrotten i DDR. Aningslöst dokumenterar han storheten i ett system, där samhällsintressen och idrotten går hand i hand. Som nutida läsare med facit i hand saknar man däremot dokumentation av de destruktiva medicinska metoderna och de genetiska urvalsprinciperna i den öst-tyska idrotten.

Därför blir Enquist nyskrivna självrannsakan befriande, även om hans förklaring inte känns helt övertygande. Då visste ingen något om dopningen.

Arbetarrörelsen svek idrotten

Ett starkt tema i romanen är, att arbetarrörelsen svek idrotten genom att aldrig bry sig om att bygga upp en egen idrottsrörelse. Enquists är med en rad uppmärksammade romaner en av våra största och Sekonden har liksom andra verk översatts till en rad språk. Efter tragedin vid OS i München 1972 har han med flera böcker varit aktiv i debatten om idrott och politik. Och han bör veta vad han skriver om, eftersom han på 1950-talet fanns med i landets elit i friidrott med som bäst en fjärde plats vid SM i höjdhopp.

BO NORDLUND

Glöm inte Gunder Hägg Jubileumsåret 2007!!!

År 2007 fyller Gästriklands Idrottsförbund 100 år och Gefle Idrottsförening – Sveriges äldsta flersektionsförening – 125 år. Förhoppningsvis kommer dessa jubileer att uppmärksammas på olika sätt. Det är landets största folkrörelse värd.

Alltsedan Gavlestadions tillkomst 1984 har det flera gånger framförts förslag om att den utmärkta friidrottsarenan borde byta namn till Gunder Hägg Stadion. Gästrikland var för övrigt Sveriges sista distrikt, som fick en modern anläggning med allvädersbanor. Att det dröjde så länge var föga smickrande. Redan 1973 föreslogs i kommunfullmäktige att en tidsenlig friidrottsarena skulle anläggas.

Nu är det hög tid att "de styrande" i Gävle kommun den här gången lyssnar på idrottsrörelsen och inser betydelsen av att ett namnbyte sker. Namnbytet bör ske vid lämpligt tillfälle under jubileumsåret 2007.

Tidigare har några motargument framförts. Dessa finns inte längre. Det ena gällde, att man, så länge Gunder Hägg levde, inte kunde använda hans namn. Gunder avled den 27 november 2004, så det argumentet gäller inte nu. Ett annat argument var, att namnet anknöt till ishockeyhallen Gavlerinken. Som bekant ersätts det namnet med Läkerol Arena, så det motargumentet håller inte heller.

Ett tredje motargument var, att platsen där statyn "Löparen" står utanför Strömvallen skulle få namnet "Gunder Häggs plats". Det må väl vara hänt, men det är ett minst sagt futtigt alternativ. Gunder Hägg är värd betydligt större uppmärksamhet, som skulle ge värdefull PR för Gävle, som Gunder placerade på idrottens världskarta.

Statyn ska inte flyttas utan stå kvar utanför Strömvallen, som numera inte är en kombinerad friidrotts- och fotbollsarena utan enbart avsedd för fotboll, liksom Gavlestadion är en ren friidrottsarena.

Den sköts av Gefle IF och har ett mycket gott renommé både i Sverige och i utlandet. Många besökare från när och fjärran har undrat, varför tidigare förslag om namnbyte inte genomförts.

Vad finns det då som talar för, att en friidrottsarena i Gävle bör heta Gunder Hägg Stadion? Det finns en mängd argument enligt följande:

- Gunder Hägg tävlade för Gefle IF under åren 1941-43.
- Som GIF:are erövrade han elva världsrekord.
- Tio av rekorden noterades under 82 dagar 1942. Enligt uppgifter i lokalpressen vid sekelskiftet 1999/2000 var det 1900-talets främsta idrottshändelse i Gästrikland. På andra plats hamnade Brynäs IF:s första SM-guld 1964 och trea var GIF:aren Henry Erikssons OS-guld på 1500 m 1948.
- Ingen svensk friidrottare har kommit i närheten av Gunders fantastiska rekordlista.
- 1942 fick han Svenska Dagbladets guldmedalj.
- 1943 utsågs han till världens främste idrottsman av den amerikanska nyhetsbyrån AP och kallades "Gunder the wonder".
- Under 33 Hägg-galor runt om i Sverige uppskattades antalet åskådare till 310 000. Bland annat satte Gunder publikrekord på Strömvallen med 9 323 åskådare.
- Gunder inledde en oöverträffad löparepok i svensk idrottshistoria. Under 1940-talet och början av 1950-talet fanns det i Gästrikland ett tiotal löpare i världseliten. Löpare från Gefle IF noterade ytterligare fem världsrekord – utöver Gunders rekord. Det var två rekord på 4 x 1500 m och två på 4 x en eng. mil. I stafettlagen ingick Ingvar Bengtsson, Gösta Bergkvist, Henry Eriksson, Rune Wallgren (en gång) samt Olle Åberg. Olle noterade ett världsrekord på 1000 m 1952.
- I samband med friidrotts-SM 1987 utsågs Gunder Hägg till ambassadör för Gävle.
- Gunder Hägg har själv sagt, att han skulle känna sig hedrad, om han fick ge namn åt en friidrottsanläggning i Gävle.

Väger ovannämnda argument inte tillräckligt tungt

för att byta namn på Gavlestadion och därigenom hedra Gunder Hägg, så undrar jag, vad det är för nackdelar för Gävle kommun med förslaget namnbyte. Som jag ser det, överväger de positiva argumenten.

BO BRÜGGE
Friidrottsledare
sedan 1950-talet
och vice ordförande
i Gästriklandens
Historiska Förening

FOTO:
KAJ ANNEBRANT
Europacupen
18-19 juni 2005.

Kungsholmen Restaurang & Konferens

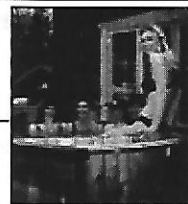
www.kungsholmen.net

1988 köpte Erik och Billan Kungsholmen. Det året slutade Erik sin aktiva karriär som skidåkare men Billan fortsatte t.o.m. 1995.

Under några år hade vi sommarläger för skidungdomar vilket passade oss då vi kunde utnyttja Kungsholmens alla rum. Vår konferensverksamhet startade med en förfrågan om att få komma och äta middag, sedan var juljansen igång.

Nu driver vi stället enbart för konferenser & bröllop

Vi föredrar att ni ringer vid beställning!

Meriter i skidspåren

Bragdguldet	1987
Jerringpriset	1987
Årets idrottsskvinna	1987
VM guld	1987
VM silver	1991
VM guld stafett	1987
VM brons stafett	1987
VM brons stafett	1985

Billans bok kan du beställa på tel. 0278-653 229 eller skicka e-post

Läs mer här!

SM-medaljer genom tiderna

	Guld	Silver	Brons
1. Billan	19	6	4
2. Mora-Nisse	17	4	4
3. Sixten Jernberg	15	4	7
4. Marie Risby	11	10	6
5. Assar Rönnlund	13	7	3

Medlemsresa onsdagen den 31 maj 2006

TILL MARIE-HELENE "BILLAN" WESTIN OCH ERIK ÖSTLUND

KUNGSHOLMEN RESTAURANG & KONFERENS I SEGERSTA, HÄLSINGLAND

Gästrikedrottens Historiska Förenings medlemsutflykt i buss onsdagen den 31 maj 2006, omkring 50 personer, som äter dagens rätt med buffé och kaffe samt lyssnar på Billans och Eriks stora skidminnen.

Preliminära tider:

Avfärd:	Sandviken Resecentrum klockan	8.30
	Gävle, Centralstationen	9.00
Ankomst:	Segerssta	10.30

Erik och Billan berättar om Kungsholmen, och Kaj intervjuar båda om hur det började, de stora idrottsögonblicken och hur de ser på skidsportens framtid.

Lunch	12.00
Avfärd mot Bollnäs	cirka 13.15

En överraskning någonstans på hemvägen!

Återkomst: Sandviken	16.30
Gävle	cirka 17.00

Endast 300 kronor

resa, besök Segersta och Kungsholmen, Idrottskafé och lunch, kaffe.

Priset är subventionerat med kulturstöd från Sisu Idrottsutbildarna!

Anmälan senast tisdag 2 maj 2006:

Betalas in till pg. 81 60 67 - 3/Gästrikedrotten Historiska Förening. Medlemmar med respektive har en fördel men i mån av plats kan andra idrottsintresserade följa med. I fjol fanns det plats till Stockholms Stadion och Bosöns idrottsinstitut.

Anmälan till Kaj Annebrant – 026-25 84 96,
e-post: kaj.annebrant@telia.com
Högbovägen 15 A 811 32 Sandviken.
eller till andra i GHF:s styrelse

"Billans" meriter i skidspåren

1987 Svenska Dagbladet bragdguld

Jerringpriset

Årets idrottskvinna

VM-guld i Oberstdorf 20 km fristil

VM-brons i stafett

Magdalena Wallin, Karin Lamberg-Skog, Annika Dahlman,
Marie-Helene Westin

1991 VM-silver i Val di Fiemme 10 km fristil

Eriks stora meriter

1987 VM-guld i stafett

Erik Östlund, Gunde Svan, Thomas Wassberg, Torgny
Mogren

1985 VM-brons i stafett

Erik Östlund, Thomas Wassberg, Thomas Eriksson,
Gunde Svan

SM-medaljer genom tiderna

	Guld	Silver	Brons
1) "Billan"	19	6	4
2) "Mora"	17	4	4
3) Sixten Jernberg	15	4	7
4) Marie Risby	11	10	6
5) Assar Rönnlund	13	7	3

Forskning om idrottens historia

Den svenska idrottshistorien har många stjärnor, som blivit berömda och beundrade. Ändå glömmar vi snart bort dem efter deras aktiva karriär. Media har enbart intresserat sig för deras prestationer på banan. Men så finns folkhjälsen, som skiljer sig från stjärnan på så sätt att intresset är stort för vad hjälten representerar som personlighet. Vilken betydelse har hjälten och för vilka har han betydelse?

Detta frågar sig idrottsforskaren och historikern John Hellström i en av artiklarna i Idrott Historia Samhälle 2005.

Från fegis till folkhjälte

Vem blir folkets hjälte? Det beror på allmänhetens möjlighet och vilja till identifikation med idrottarens personlighet. Och inte bara på värdering av hans prestation och framgång. Hellström har undersökt svenska folkets attityd till Ingemar Johansson och den bild som media gav av honom under karriären. Han förvandlades från en "fegis" till "folkhjälte". Efterhand berättade inte bara sportsidorna utan även annan press och film om Ingemar som den enkle arbetargrabben, omtänksam om sina närmaste, anspråkslös, naturlig, enkel, respektlös inför makten och de etablerade. Kort sagt en typ av personlighet som man gärna själv ville identifiera sig med. Då struntar beundrarna i luckor och eventuella negativa inslag i idealiseringen. Även när Göteborgsposten skrev att Ingemar blivit sjuk i "guldso" och flyttat till Schweiz.

Ingemar Stenmark och Annika Sörenstam

På samma sätt kommer till exempel Ingemar Stenmark alltid att vara en folkhjälte, medan Annika Sörenstam och andra stjärnor, som det vimlar av aldrig når samma status i folks medvetande. Den idrottare som förutom stjärnstatus blir folkhjälte skall media berätta om så att allt stämmer med tidens trend och värderingar. På så sätt har redan Caroline Klyft blivit folkhjälte.

Hur idrotten skildras i svenska romaner är ett annat forskningsprojekt som pågår. En artikel i årsskriften redovisar tre fotbollsskildringar. Den mest intressanta är "Himmelsgeten" från 1959 av Per Wahlöö (med tiden mest känd som stor och internationell deckarförfattare). I romanen gör Wahlöö en svidande vidräkning med "Hövdingen",

som med dålig moral och utan skrupler framgångsrikt för klubben genom seriesystemet till högsta toppen. Litteraturforskaren Birger Hedén konstaterar att fotbollsromaner egentligen handlar väldigt lite om spelet men mycket om verksamheten kring matcherna och kring föreningen. Dessutom är det vanligt, att det inte går särskilt bra för huvudpersonen i idrotten, men han växer som människa och lyckas i livet tack vare idrotten.

Sportjournalistikens utveckling

I egenskap av mångårig sportkrönikör i Svenska Dagbladet har verkligen Sune Sylvé kompetens att intressant analysera sportjournalistikens utveckling. Både till kvantitet och kvalitet har förändringen varit påtaglig i media. Risker är till och med stor för överflöd idag och problem att hinna täcka allt. Kommersialisering och allt tätare mellan OS, VM och världscuper skapar risk för mättnad. Risker är att bara de stora aktualiteterna, mästerskap och skandaler får plats.

På riksplanel lever de stora idrotterna, de stora klubbarna och de stora stjärnorna eller folkhjälsarna. Av nödvändighet och mot sin vilja tvingas sportjournalisterna till det snabba och kanske ytliga. Men samtidigt måste det även i försättningen finnas utrymme för analys, undersökning och kritik. Sylvé minns att sportjournalistiken från början mest var ett försvar för idrotten mot ett samhälle som ofta ifrågasatte idrottens värde. Under lång tid var ofta aktiva ledare samtidigt idrottens skribenter, vilket blev omöjligt att acceptera för den moderna och självständigt granskande sportjournalistiken.

Men fortfarande kan idrottsledare leva i villfarelsen, att sportskribenterna lojalt skall gå i idrottsrörelsens band. Och stjärnor bojkotta skribenten, som fullgör sitt uppdrag att i professionellt yrkesnit söka sanningen

Detta var bara några prov på den breda och intressanta idrottsforskning som redovisas, ofta med historiska perspektiv. Andra artiklar i Svenska Idrottshistoriska Föreningen årsskrift handlar om hur uppfattningen om doping förändrats, om boxning i film med mera. Dessutom har boken en avdelning, där nyutkommen litteratur om idrott recenseras.

BO NORDLUND